

Справа «Канеллополо проти Греції» (“Kanellopoulou v. Greece”)

У рішенні, ухваленому 11 жовтня 2007 року у справі *«Канеллополо проти Греції»*, Суд постановив, що:

- було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції;
- було порушено ст. 10 Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявниці 503 євро у відшкодування матеріальної шкоди та 8 000 євро як компенсацію моральної шкоди.

Обставини справи

Заявниця Вассілікі Канеллополо є громадянкою Греції, народилася 1951 року і мешкає у м. Піреї (Греція).

У вересні 1997 року заявниці було проведено операцію зі зменшення грудей. Однак відразу після операції п. Канеллополо почала скаржитися на гострий біль. Водночас на прооперованих ділянках тіла утворився серйозний набряк. Крім цього, хворій було важко рухатися. Лікар Х., котрий проводив операцію, повідомив заявниці, що гістологічний аналіз виявив наявність ракових клітин у обидвох грудях. Він також сказав про необхідність проведення нової операції. Мастектомія була проведена іншим лікарем. Згодом Лікар Х. провів заявниці кілька операцій для вживлення силіконових імплантантів. Однією з причин повторних операцій стало пошкодження імплантанта в тілі, що спричинило його протікання. Зрештою імплантанти були видалені з обидвох грудей. Однак заявниця продовжувала потерпати від серйозних побічних наслідків.

У липні 2001 року п. Канеллополо звернулася з позовом проти лакаря Х. та приватної клініки, де їй проводили операцію. У лютому 2002 року заявниця подала наступний позов проти лікаря, котрий проводив мастектомію. Розгляд цих справ триває й досі.

У зв'язку з тим, що лікар Х. був добре відомим у Греції, справа заявниці викликала чималий інтерес з боку преси. У січні та лютому 2002 року газети-таблоїди «*Espresso*» та «*Traffic news*» опублікували низку коментарів-заяв п. Канеллополо. Серед них були такі: «Навіщо він проводив операцію зі зменшення грудей, якщо він знав, що у мене рак»; «Лікар Х. перетнув мені горло, неначе вівці»; «Він мене знищив»; «Я волила про те, щоб він зустрівся зі мною і допоміг вирішити проблему»; «Рідина витікала із моєї правої груді».

У грудні 2002 року п. Х звернувся з позовом про наклеп проти заявниці, однак вирішив не судитися з авторами статей, які відтворили коментарі п. Канеллополо, та з відповідними газетними виданнями. У червні 2003 року суд визнав заявницю винною у вчиненні наклепу та призначив їй покарання у вигляді 13 місяців позбавлення волі з відкладенням виконання вироку. Суд відзначив, що коментарі п. Канеллополо заподіяли шкоди честі та репутації лікаря Х. Також суд вказав на те, що заявниця знала, що її заяви є неправдивими.

Внаслідок апеляційного перегляду справи покарання було зменшено до 5 місяців ув'язнення з відкладенням його виконання.

Заявниця звернулася з касаційною скаргою, стверджуючи, що кілька заяв, котрі були визнані підставою її відповідальності, їй не належали, а були висловлені журналістами – авторами статей. У квітні 2005 року касаційний суд відхилив скаргу заявниці, визнавши її безпідставною.

Зміст рішення Суду

Заявниця стверджувала про порушення ст. 10 Конвенції, яке виявилось у її засудженні за наклеп. Вона також оскаржувала тривалість судового провадження, зазначаючи про порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Суд нагадав, що свобода вираження є однією з фундаментальних основ демократичного суспільства і вона поширюється також на інформацію, яка ображає, шокує чи хвилює.

Суд погодився з тим, що опублікування згаданих статей могло призвести до негативних наслідків для професійної репутації лікаря Х. Однак Суд відзначив, що це не було достатнім виправданням для застосування до заявниці такого серйозного покарання, як позбавлення волі, незважаючи на відкладення його виконання. Навіть якщо і припустити, що п. Канеллополо вчинила неправильно, бути достатньо цивільних засобів, мало, аби владнати цю справу.

Заявниця пройшла через серйозні хірургічні втручання і зазнала істотної шкоди від їх побічної дії. Отож, щонайменше дивним є той факт, що до заявниці було обране ув'язнення як покарання за те, що вона просто виразила свої страждання, даючи вихід психічному напруженню. Суд визнавав, що заявниця вдалася до грубих, жорстких висловлювань. Однак він відзначав, що така форма передусім свідчила про тяжкість її стану, як вона його внутрішньо сприймала.

Суд вказав, що було дуже важливо не плутати наміри заявниці та наміри бульварних видань, котрі мали особливий інтерес у розміщенні коментарів заявниці з огляду на популярність лікаря Х. Суд вказав, що національні суди, натомість, не взяли до уваги зовнішні обставини, за яких було поширено відповідну інформацію. Так само вони не оцінили належно тяжкий психічний стан заявниці, в якому вона перебувала, роблячи свої заяви.

Тому Суд дійшов висновку про те, що застосоване до заявниці обмеження не було розумно пропорційним до законної цілі, яка ставилася. Отож, Суд постановив про порушення ст. 10 Конвенції.